

Lokaler för teknikundervisning, eller bra tekniksalar

Nedanstående text är egentligen ett mail som jag avsånde till en lärare som frågade. Texten skulle behöva uppdateras och få en bättre form, men duger just nu som ingångstext till LYFTIS.

Min egen åsikt är att teknikämnet förtjänar anpassade lokaler för sin verksamhet, precis som vilket annat ämne som helst som behöver "specialutformade salar", typ Slöjd, Bild eller NO. Ämnets karaktär är alltså avgörande för vilken sal och utrustningsnivå man tänker sig.

Beroende på vilka årskurser man ska undervisa och hur stor skolan är, kan säkert en del undervisning planeras för att kunna genomföras i salar som är anpassade för att fungera för flera ämnen. Alltså, salar som är utrustade för att aktiviteter av konstruerande eller undersökande karaktär ska kunna genomföras i lokalerna.

En sal med "mycket resurser i väggarna".

Men tänker man sig en egen Teknisksal, ska den alltså inte se ut som en gammal verkstadsutbildningslokal från Lgr69 (åk 9 TP...), utan den ska kännas mer som ett välutrustat klassrum "extra allt" där både pojkar och flickor ska känna sig både trygga och inspirerade att ta tag i teknikundervisningen.

All teknikundervisning ska inte nödvändigtvis innebära att elever "arbetar manuellt", men en hel del tekniskt lärande kan elever erövra i aktiviteter som engagerar flera sinnen samtidigt. Det kan t.ex. innebära att man även utnyttjar miljöer utanför skolan - museer, företag, stadsmiljöer etc.

Om eleverna ska nå upp till målen måste de få möjlighet att möta undervisning som svarar mot kursplanens syfte och innehåll. Då krävs det både en bra sal och tid i den lokala timplanen. Det är rimligt att tänka 200 h från åk 1-9. Teknik ska synas på schemat (menar bl.a. Skolinspektionen från maj 2014) och undervisas med regelbundenhet, som vilket annat ämne som helst.

<http://www.liu.se/cetis/atlasa/documents/tank-200.pdf>

<http://www.skolinspektionen.se/Documents/Kvalitetsgranskning/teknik/kvalgr-teknik-slutrapport.pdf>

Skolinspektionen pekar också på att alltför mycket tid läggs på praktiskt konstruktionsarbete ("oreflekterat görande") och många skolor missar andra centrala delar av teknikinnehållet från kursplanen. Varierade arbetssätt är alltså angeläget. Det gör att tekniksalen måste vara "multifunktionell".

För teknikämnets del är det viktigt att

- salen ska kunna användas för både traditionell undervisning och mer elevaktivt arbete med konstruktions- eller undersökande arbete.
- det finns tillgång till vatten och diskbänkar, eluttag
- det finns generösa arbetsytor med tåliga bänkar/bord som går att möblera på olika sätt i salen. Gärna bord man kan stå vid.
- det finns gott om resurser för att förvara arbetsredskap och material/materiel. T.ex. rullhurtsar som får plats under borden, väggskåp, hyllor utmed salens väggar.
- det i anslutning till salen finns flera bra förrådsutrymmen. Både för lärarens arbetsmaterial och för att kunna förvara elevers och elevgruppers pågående arbeten (t.ex. sådant de håller på att undersöka/ta isär för att lära sig något, eller projekt som de håller på att konstruera (modeller av olika slag).
- det finns lcd-projektor och trådlöst nätverk.
- det i anslutning till salen finns en mindre och enklare "verkstad" eller "snickis", men **inte** med sådana maskiner som finns i slöjdsalen (eller en gammal tekniskal från 1960-talet. Behövs sådan utrustning får man samverka med slöjden). I "Verkstaden" ska elever kunna göra den delen av konstruktionsarbetena som kräver lite mer stryktåliga arbetsbord, omild behandling och där eleverna kan använda sådant som ingår i en välutrustad verktyglåda/förråd. Tänk handbormaskiner, mindre sågar, ytor att skära, skruva, montera, limma saker på etc.

Så här skrev jag i frågan 2007, och jag tänker tyvärr att jag själv inte gjort så mycket mer åt detta de senaste åren - men alltså heller inte fått så mycket inspel som jag hoppats.

<http://www.liu.se/cetis/nyhetsbrev/ny-brev-2007-nr3-tekniksalen.shtml>

Eva Blomdahl, numera på Skolverket fyllde på i numret efter:

<http://www.liu.se/cetis/nyhetsbrev/ny-brev-2007-nr4-om-tekniken.shtml>

Vi bör även kolla vad som ut av denna konferens!

ARKIS

http://www.abilitypartner.se/konferenser_kurser/framtidens-skol-och-forskolemiljo/

/Claes Klasander

Föreståndare, CETIS. Linköpings universitet